

Izboljšanje dosežkov vseh učencev v inkluzivnem izobraževanju

Končno zbirno poročilo

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

IZBOLJŠANJE DOSEŽKOV VSEH UČENCEV V INKLUZIVNEM IZOBRAŽEVANJU

Končno zbirno poročilo

RAISING THE ACHIEVEMENT
OF ALL LEARNERS IN INCLUSIVE EDUCATION

Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje (Agencija) je neodvisna in samoupravna organizacija. Agencijo sofinancirajo ministrstva za izobraževanje v njenih državah članicah in Evropska komisija ter jo podpira Evropski parlament.

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

Podpora Evropske komisije za pripravo te publikacije ne pomeni odobritve njene vsebine, ki odraža le stališča avtorjev, zato Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo navedenih podatkov.

Stališča, ki jih v tem dokumentu navajajo posamezniki, ne predstavljajo nujno uradnih stališč Agencije, njenih držav članic ali Komisije.

Uredniki: Verity J. Donnelly in Anthoula Kefallinou, osebje Agencije

Dovoljena je objava izvlečkov iz tega dokumenta, pod pogojem, da je naveden jasen sklic na vir. To poročilo je treba v virih navesti, kot sledi: Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje, 2017. *Izboljšanje dosežkov vseh učencev v inkluzivnem izobraževanju: Končno zbirno poročilo*. (V.J. Donnelly in A. Kefallinou, ur.). Odense, Danska

Zaradi večje dostopnosti je to poročilo na voljo v 25 jezikih in v dostopni elektronski obliki na spletni strani Agencije: www.european-agency.org

To je prevod izvirnega besedila v angleščini. V primeru dvoma o točnosti podatkov v prevodu glejte izvirno angleško besedilo.

ISBN: 978-87-7110-741-8 (elektronska različica)

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2017

Secretariat
Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Denmark
Tel: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Brussels Office
Rue Montoyer, 21
BE-1000 Brussels Belgium
Tel: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

VSEBINA

UVOD	5
OZADJE	6
UGOTOVITVE PROJEKTA	7
PRIPOROČILA	9
Priporočila za ravnatelje in učitelje	11
Priporočila za voditelje sistemov in oblikovalce politike	12
REZULTATI PROJEKTA	14
LITERATURA	14

UVOD

Visok strošek šolskega neuspeha in nepravičnosti za posameznike – in širše za družbo – je v Evropi vedno bolj prepoznan. Izboljšanje dosežkov vseh učencev se ne obravnava le kot politična pobuda, temveč tudi kot etični imperativ.

Na podlagi zahtev držav članic je Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje (Agencija) izvedla projekt Izboljšanje dosežkov vseh učencev v inkluzivnem izobraževanju (RA) (2014–2017). Projekt je preučil pristope, ki neposredno ali posredno vplivajo na motivacijo in zmogljivost za učenje mladih. Za takšne pristope je verjetno, da izboljšujejo sodelovanje in udeležbo, pomagajo zmanjšati število osipnikov ter nazadnje izboljšajo dosežke vseh učencev.

V projekt RA so bili vključeni učenci, učitelji, ravnatelji, raziskovalci, starši/skrbniki ter lokalni in nacionalni oblikovalci politike. Zastavljen je bil za raziskovanje pedagoških strategij in pristopov k poučevanju, ki najbolje podpirajo učenje ter so učinkoviti pri izboljšanju dosežkov vseh učencev. Poleg tega je raziskal načine, na katere lahko ravnatelji podpirajo:

- razvoj, izvajanje in spremljanje vnosov in procesov za izboljšanje dosežkov;
- sodelovanje učencev in staršev/skrbnikov v učnem procesu;
- „merjenje“ vseh oblik dosežkov in analiza rezultatov, na katerih bo temeljil nadaljnji razvoj.

Te zadeve so bile obravnavane v okviru nacionalne in lokalne politike. Projekt je preučil, kako lahko politika učinkovito podpira učne skupnosti pri organizacijskem razvoju in podpira vse deležnike, da sodelujejo za izboljšanje dosežkov vseh učencev.

V projektu so sodelovale naslednje države: Avstrija, Belgija (flamsko in francosko govoreča skupnost), Ciper, Češka republika, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Hrvaška, Islandija, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nemčija, Nizozemska, Norveška, Poljska, Portugalska, Slovaška, Slovenija, Španija, Švedska, Švica in Združeno kraljestvo (Anglija, Severna Irska, Škotska ter Wales).

Naslednje tri učne skupnosti so določile, na kaj se bodo osredotočale praktične dejavnosti projekta:

- Istituto Tecnico Agrario Sereni (srednja šola) in Istituto Comprensivo Antonio Rosmini (osnovna in nižja srednja šola), Rim, Italija

- skupina šol v kraju Łajski (osnovna in nižja srednja šola), občina Wieliszew, Poljska
- učna skupnost Calderglen (srednja šola Calderglen in srednja šola s prilagojenim programom Sanderson – redna in posebna šola, ki se nahajata skupaj), East Kilbride, Združeno kraljestvo (Škotska).

Vsaka sodelujoča država članica Agencije je imenovala dva udeleženca (raziskovalca in ravnatelja) za sodelovanje pri projektu. Vsak udeleženec je bil povezan z eno izmed učnih skupnosti, ki jo je med projektom dvakrat obiskal. Vsaka učna skupnost je opredelila prednostne naloge za delo in prejela podporo prek online projektne foruma. Pregled literature je zagotovil ustrezne raziskovalne dokaze za projektno delo (glejte: www.european-agency.org/publications/reviews/raising-the-achievement-of-all-learners-in-inclusive-education-literature).

Učne skupnosti so opravile projektni samopregled na začetku praktične delovne faze in še enkrat ob zaključku projekta. Več podrobnosti o samopregledu je na voljo na: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review.

Nadaljnji dokazi za projekt so bili zbrani s pomočjo podrobnih poročil in primerov politike in prakse za izboljšanje dosežkov učencev iz številnih sodelujočih držav. Poročila držav, skupaj s temeljnim okvirjem projekta, so na voljo na: www.european-agency.org/agency-projects/raising-achievement.

Metodologija projekta je v celoti opisana v prilogi k poročilu o pregledu projekta *Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education: Lessons from European Policy and Practice [Izboljšanje dosežkov vseh učencev v inkluzivnem izobraževanju: spoznanja iz evropske politike in prakse]* (glejte: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-project-overview).

OZADJE

Delo na projektu RA temelji na Konvenciji Združenih narodov (ZN) o otrokovih pravicah (1989) in Konvenciji ZN o pravicah invalidov (UNCRPD) (2006). Zagotavljata okvir za pristop na osnovi pravic za vse učence. Odbor ZN za pravice invalidov podaja nadaljnje smernice v svoji *splošni pripombi št. 4* (2016) o pravici do inkluzivnega izobraževanja (glejte: www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/GC.aspx). Ti konvenciji skupaj s ciljem trajnostnega razvoja 4 ZN – „vsem enakopravno zagotoviti kakovostno izobrazbo ter spodbujati možnosti vseživljenjskega učenja za vsakogar“ (ZN, 2015) – podpirata pravice

učencev z invalidnostmi. Zagotavljata, da takšni učenci niso marginalizirani ali izključeni iz rednega šolanja (Evropska agencija, 2015).

Projekt RA se ni osredotočal na inkluzijo samo, temveč na doseganje dragocenih rezultatov za vse učence. Inkluzija tako postane osnovno načelo, ki šolam omogoča, da postajajo bolj usposobljene za odzivanje na razlike med posameznimi učenci. Na ta način šole povečajo svojo zmogljivost za zagotavljanje pravičnega visokokakovostnega izobraževanja za vse.

Projekt je bil prav tako v skladu z načeli in prednostnimi nalogami, določenimi na evropski ravni. *Sklepi o vključujoči različnosti, ki omogoča dostop do kakovostnega izobraževanja za vse* poudarjajo naslednje: „treba je razlikovati med enakostjo in pravičnostjo, zato bi se morali sistemi izobraževanja odmakniti od tradicionalne miselnosti, da je potreben ‚enotni pristop za vse‘“ (Svet Evropske Unije, 2017, str. 4). Evropska komisija (2017) navaja, da je razvijanje zmogljivosti in vloge učiteljev in ravnateljev bistvenega pomena za zagotavljanje jasne strateške vizije in vodenja, ki izboljšuje izkušnje in rezultate vseh učencev – s pomočjo politik, ki so inkluzivne in fleksibilne.

Projekt RA je obravnaval zadeve, ki vplivajo na izkušnje učencev iz različnih okolij, ki se soočajo z različnimi izzivi v izobraževanju. Zagotavlja sintezo informacij iz različnih izobraževalnih sistemov s primeri pristopov na podlagi dokazov za napredek politike in prakse, da se omogoči uspeh učencev.

UGOTOVITVE PROJEKTA

Projekt RA je ustvaril vseevropsko učno skupnost in združil različne vidike. Udeležence je spodbujal, da presežejo zagotavljanje informacij in namesto tega kritično preučijo politiko ter razmišljajo kreativno o utemeljitvi svoje prakse. Preučevanje projektnih učnih skupnosti je izpostavilo potrebo po najboljši porabi sredstev z uporabo intelektualnega in socialnega kapitala za organizacijski razvoj, spremembo in rast.

Kot je opisano zgoraj, projekt krepi potrebo po premiku od kompenzacijskih pristopov k bolj proaktivnemu ukrepanju in preprečevalnim pristopom, ki povečujejo zmogljivost šol za zagotavljanje visokokakovostne podpore vsem učencem. Projekt podpira stališče o inkluzivnem izobraževanju kot „mega strategiji“ za izboljšanje dosežkov vseh učencev (Mitchell, 2014, str. 27) z zagotavljanjem izzivov, ki razvijajo učiteljsko prakso ter vodstvo in organizacijo šole.

Delo učnih skupnosti projekta je pokazalo naslednje prednosti:

- ukrepe za obravnavanje zdravja in dobrobiti vseh učencev in podporo za prepoznavanje, da se veščine in spretnosti ter lastnosti lahko razvijajo s pomočjo primerno osredotočenega trdega dela in vztrajnosti;
- fleksibilne priložnosti za učenje, ki omogočajo kontinuiteto in napredovanje v fazah izobraževanja in zagotavljajo ustreznost učenja za življenje in delo;
- deljeno vodenje in okrepljeno sodelovanje med šolskim osebjem;
- partnerstvo s starši, skrbniki in družinami za večja prizadevanja in sodelovanje učencev;
- vključevanje lokalne skupnosti in delodajalcev za izboljšanje ustreznosti učnega načrta in izboljšanje delovnih priložnosti.

Projekt je prav tako poudaril potrebo po spremljanju razvoja šole s pomočjo „inkluzivnih leč“. Osredotočiti bi se bilo treba na enakost v vseh šolskih strukturah in procesih (npr. razvrščanje v skupine učencev, dodeljevanje osebja, dostop do dejavnosti učnega načrta in splošnih dejavnosti, priznavanje učenja in kvalifikacij ter dodelitev sredstev). Dosežki in uspeh učencev bi prav tako morali biti analizirani, da se zagotovijo pravične možnosti za doseganje rezultatov, ki so pomembni za nadaljnji uspeh.

Delo na projektu RA prav tako odpira vprašanje odgovornosti in potrebe po razreševanju spora med reformami na tržni osnovi in enakostjo z obsežnejšimi ukrepi za dosežke, ki presegajo formalne teste. Med takšne ukrepe spadajo osebni, socialni, obsežnejši in akademski dosežki. Ko so bila opravljena posvetovanja z učenci na končni konferenci projekta RA, so se njihova mnenja o uspehu zelo razlikovala. To krepi potrebo po premiku od omejenih in standardiziranih ukrepov doseganja k bolj personaliziranim načinom vrednotenja širših in verodostojnejših rezultatov.

Anketa projekta RA je pokazala, da osredotočenost na stalno podporo za učitelje in ravnatelje lahko poveča zmogljivost šole za izboljšanje dosežkov vseh učencev. Poleg tega je praktično delo projekta pokazalo načine pridobivanja strokovnega znanja in izkušenj učiteljev za izpolnjevanje različnih potreb učencev. To bo učiteljem omogočilo razvijanje inovativnejših načinov organizacije učenja za vse. Takšno znanje se lahko uvede s pomočjo mreženja v učni skupnosti in zunaj nje (npr. z lokalnimi univerzami, drugimi šolami/kolidži in lokalnimi strokovnjaki) za povečanje zmogljivosti prakse na podlagi dokazov v šoli.

V anketi RA je le nekaj držav poročalo o sistematični uporabi anket deležnikov za namene zagotavljanja kakovosti, čeprav lahko le-te znatno prispevajo k procesom izboljšave šole. Med projektom se je ravnatelje in učitelje spodbujalo, da z drugimi delajo na cikličnem

procesu samopregledovanja (za več informacij glejte: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review). Projekt je potrdil domnevo, da je spremljanje kakovosti izobraževanja bistvenega pomena za izboljšavo šole. To vodi h globokemu razumevanju struktur in procesov ter njihovega vpliva na rezultate za vse učence.

Končno, ugotovitve projekta so izpostavile določbe, ki presegajo enake možnosti za zagotavljanje inkluzije in napredka pri enakosti. Skupna značilnost teh določb je, da vsi deležniki – učitelji, učenci in ravnatelji – razvijajo „miselno naravnost k rasti“, ki vidi trdo delo in vztrajnost kot prispevek k uspehu.

PRIPOROČILA

Delo na projektu RA je pokazalo, da so za doseganje odličnosti in enakosti v visokokakovostnih sistemih izobraževanja potrebni določeni ukrepi. To so:

- zagotavljanje sredstev šolam in sistemom, ki jim omogočajo ukrepanje takoj, ko je mogoče, da podprejo manj uspešne učence in tiste, ki so izpostavljeni tveganju za osip;
- nudenje inovativnih pristopov in personaliziranih poti za različne učence;

- podpiranje močnega strateškega vodenja, ki daje velik pomen enakosti in izboljšanim rezultatom za vse učence.

Zgoraj navedeni ukrepi izpostavljajo potrebo po celovitem pregledu celotnega sistema za zagotavljanje usklajenosti med različnimi sistemskimi ravni in političnimi področji. Ne smemo pozabiti, da priporočila na ravni šole za uspešen prenos v prakso potrebujejo podporni okvir politike na regionalni/nacionalni ravni.

Dejavnosti projekta RA so potrdile domnevo, da na inkluzijo – in izboljšanje dosežkov – v šolah na primer vplivajo pedagogika, podpora za učenje, vodenje, dobrobit in sodelovanje učencev, učni načrt, sodelovalno delo, šolska organizacija ter podporni sistemi. Ta ključna področja so bila raziskana med izvajanjem projekta in so zagotovila primere tega, kako bi politika in praksa lahko napredovala na nacionalnih in lokalnih/šolskih ravneh. Projekt se je osredotočal tudi na politiko in prakso za razvijanje skupne zmogljivosti vseh deležnikov in, kar je pomembno, učencev samih za izvajanje izboljšave šole.

Spodaj navedena priporočila projekta se osredotočajo na dve glavni ciljni skupni:

- ravnatelje in učitelje,
- sistemske voditelje (na lokalni/regionalni ali nacionalni ravni) in oblikovalce politike.

Ugotovitve projekta RA potrjujejo ugotovitve in priporočila preteklega dela Agencije, ki so poudarjeni tudi v nadaljevanju.

Priporočila za ravnatelje in učitelje

Ravnatelji igrajo ključno vlogo pri kateri koli izobraževalni reformi. Morajo prednostno obravnavati enakost in odličnost za vse z odločanjem, ki vpliva na oblikovanje učnih skupin, dodelitev osebja, dostop do učnega načrta in možnosti za priznavanje ter dodelitev sredstev. Iz tega sledi, da morajo prav tako pokazati zavezanost nadaljnjemu strokovnemu učenju za vse učitelje in druge deležnike.

Ravnatelji in učitelji bi morali:

- **Sestaviti močan vodstveni tim in razdeliti naloge med deležnike, da se zagotovi trajnostnost in varna udeležba.** Med ključne naloge spadajo učinkovita uporaba notranjih in zunanjih podatkov/informacij za zagotovitev, da napredek (v poučevanju in učenju, učnem načrtu, ocenjevanju in šolski organizaciji) zagotavlja pravične možnosti za vse učence in da vsi deležniki sodelujejo pri pregledovanju in razvoju šole.
- **Razvijati etiko šole, ki podpira spoštljive interakcije med vsemi deležniki.** Jezik, ki se uporablja v pogovorih o učencih, ne bi smel uporabljati etiketiranja/razvrščanja. Celotno osebje bi moralo biti odgovorno za uspeh in dobrobit vseh učencev v okviru fleksibilnih oblik organizacije. Dialog bi se moral osredotočati na „namerno načrtovanje za uspeh vseh učencev“ (EENET, 2017), da se zagotovijo personalizirane priložnosti za napredek. Poleg tega bi moral vključevati aktivno udeležbo učencev in prek nje naraščajoče sodelovanje in vključevanje.
- **Zagotoviti poučevanje in učenje na podlagi dokazov.** Šole bi morale biti aktivno udeležene pri raziskavah za podporo inovativnim pristopom, da se vsem učencem omogoči napredek. Za zagotovitev dostopa do trenutnih raziskovalnih dokazov bi se morali razvijati sistemi/partnerstva. Le-ti bi morali prav tako podpirati raziskovalne dejavnosti v šoli, pri čemer bi moral biti tej obliki sodelovalnega strokovnega učenja in razvoja dodeljen ustrezen čas.

Dejavnosti projekta RA so nadalje potrdile priporočila preteklih projektov Agencije, ki ravnatelje in učitelje spodbujajo k:

- **Zagotavljanju fleksibilnega učnega načrta za zagotavljanje ustreznosti za vse učence.** To bi moralo preseči akademsko vsebino z vključevanjem širših veščin in spretnosti v

pripravi na življenje, delo in osebni razvoj (npr. osebne/socialne veščine in spretnosti, umetnost, šport itd.). Šole bi morale ustvariti možnosti za izbiro učencev, da povečajo udeležbo, in bi morale upoštevati možnosti za nadaljnje izobraževanje, usposabljanje ter zaposlovanje, da lahko pripravijo mlade za premik na pozitivne in trajnostne položaje.

- **Ocenjevanju „ocenjevalne pismenosti“ med učitelji in drugimi deležniki**, da se jim omogoči:
  - uporabo informacij o ocenjevanju z učenci za podporo nadaljnjemu učenju;
  - delo s sodelavci za skupno razumevanja standardov in presoj o napredku učencev z namenom ohranjanja visokih pričakovanj za vse.
- **Izgradnji struktur/procesov, ki podpirajo sodelovanje z družinami in strokovnimi službami** (npr. strokovnjaki iz zdravstva in socialne službe itd.), da se izboljša podpora za vse učence, zlasti tiste z invalidnostmi in kompleksnejšimi podpornimi zahtevami. Strokovno znanje bi bilo treba deliti, da se med vsemi deležniki v učni skupnosti razvije zmogljivost in da se prepreči stigmatizacija/segregacija učencev.

Priporočila za voditelje sistemov in oblikovalce politike

Glede na nedavne raziskovalne in projektne dokaze bi morali voditelji sistemov in oblikovalci politike podpirati skupne pristope v šolah ter med njimi. Prav tako morajo zagotoviti, da ravnatelji lahko delujejo strateško za krepitev zmogljivosti celotnega osebja. Imenovanje in dodelitev osebja šolam/učnim skupnostim mora ostati stabilna v določenem obdobju z namenom ohranjanja učinkovitih odnosov in pravičnejših rezultatov ter večjih dosežkov za vse učence.

Voditelji sistemov in oblikovalci politike bi morali:

- **Razviti načine za zbiranje in deljenje informacij o tem, „kaj deluje“**, za zagotovitev, da so dokazi izhodišče oblikovanja razvoja politike, njenega izvajanja in evaluacije. Šole/učne skupnosti bi morale sodelovati pri razvoju prakse na podlagi dejstev, vodenja in nadaljnega strokovnega razvoja učiteljev.

V skladu s preteklimi projekti Agencije dejavnosti projekta RA prav tako spodbujajo voditelje sistemov in oblikovalce politike k:

- **Omogočanju nacionalnega dialoga za razvoj skupnega razumevanja inkluzivnega izobraževanja**. Inkluzivno izobraževanje bi se moralo obravnavati kot načelo, ki podpira

napredek in dosežke vseh učencev v sistemu, ki zagotavlja priložnosti za učenje za vse, namesto osredotočanja na vprašanja usmerjanja ali kompenzacijske pristope.

- **Izboljšanju sodelovanja med nacionalnimi ministrstvi, ki imajo ključno vlogo pri izobraževanju in podpori za učence ter njihove družine.** Takšno sodelovanje mi moralo omogočati politiko za skupno delovanje med službami na lokalni ravni, da se v vsaki skupnosti zagotovi učinkovito timsko delo z učenci/družinami, ki imajo visoko stopnjo potreb. Nacionalna politika bi prav tako morala podpirati učne skupnosti v njihovih prizadevanjih za tesnejše sodelovanje s starši/družinami in to prepoznavati kot ključni dejavnik uspeha učenca.

- **Zagotavljanju jasnosti v zvezi s funkcijami formativnega ocenjevanja in končne ocene ter prizadevanju za integriran sistem ocenjevanja, ki ustreza svojemu namenu in vključuje vse učence.** Sistemi ocenjevanja in priznavanja bi morali biti razviti tako, da poleg akademskih dosežkov priznavajo splošnejše učenje in uspeh ter zagotavljajo, da se različne „poti“ vrednotijo enako. To bi moralo vključevati ustrezne možnosti za učence, ki se srečujejo s kompleksnejšimi ovirami pri učenju (kot so kognitivne motnje).

- **Zagotavljanju, da se politika za začetno usposabljanje učiteljev in njihov nadaljnji strokovni razvoj osredotoča na inkluzivno izobraževanje, enakost in raznolikost.** Začetno usposabljanje učiteljev in njihov nadaljnji strokovni razvoj bi morala razvijati odnose, vrednote in kompetence učiteljev ter jim omogočati, da uporabljajo dokaze in učinkovito poglobljeno preučujejo in ocenjujejo svoje delo za zagotavljanje izboljšave, ki se osredotoča na pozitivne rezultate za vse učence.

- **Izvedbi pregleda mehanizmov odgovornosti in zagotavljanja kakovosti, da se zagotovi njihova usklajenost in podpora inkluzivnemu razvoju.** Takšne strukture in procesi bi morali zagotoviti informacije o dostopu in enakosti v zvezi z vnosi, procesi in rezultati na načine, ki ne izkrivljajo prakse ali marginalizirajo ranljive učence. Poleg tega bi morali okrepiti vlogo šol, da se osredotočajo na napredek in dosežke vseh učencev in ne zgolj na to, kar se z lahkoto meri.

Nazadnje, oblikovalci politike morajo vlagati kratkoročno, saj lahko s tem denar prihranijo dolgoročno. Prav tako morajo načrtovati realističen časovni okvir za katero koli reformo. Te točke imajo posledice za odločanje v političnih krogih, ki so lahko prekratki, da bi izkusili vpliv katerih koli uvedenih sprememb.

Takšne spremembe morajo celovito obravnavati socialno in izobraževalno neenakopravnost s pomočjo preoblikovanja v večjem obsegu. Ukrepi v manjšem obsegu ne morejo odtehtati neenakosti v sistemu, ki je v osnovi krivičen.

REZULTATI PROJEKTA

Več informacij je na voljo na spletnem mestu projekta na: www.european-agency.org/agency-projects/raising-achievement. Mednje spadajo temeljni okvir projekta in poročila o pristopih posameznih držav k izboljšanju dosežkov. Projekt je prav tako ustvaril naslednje rezultate:

- Poročilo o pregledu projekta: *Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education: Lessons from European Policy and Practice [Izboljšanje dosežkov vseh učencev v inkluzivnem izobraževanju: spoznanja iz evropske politike in prakse]*. Glejte: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-project-overview.
- *Raising the Achievement of All Learners: A Resource to Support Self-Review [Izboljšanje dosežkov vseh učencev v inkluzivnem izobraževanju: vir za podporo samoocenjevanju]*. Glejte: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review.
- *Raising the Achievement of all Learners in Inclusive Education – Literature Review [Izboljšanje dosežkov vseh učencev v inkluzivnem izobraževanju – Pregled literature]*. Glejte: www.european-agency.org/publications/reviews/raising-the-achievement-of-all-learners-in-inclusive-education-literature.
- Guidance for teachers and leaders [Smernice za učitelje in ravnatelje]. Glejte: www.european-agency.org/agency-projects/raising-achievement.

LITERATURA

Enabling Education Network (EENET), 2017. *Quote of the Week [Citat tedna]*. 10. julij 2017. twitter.com/GlobalEENET/status/884318037763141632 (Zadnji dostop: oktober 2017)

Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje, 2015. *Stališče Agencije glede sistemov inkluzivnega izobraževanja*. Odense, Danska. www.european-agency.org/publications/brochures-and-flyers/agency-position-on-inclusive-education-systems-flyer (Zadnji dostop: avgust 2017)

Evropska komisija, 2017. *Teachers and school leaders in schools as learning organisations. Guiding Principles for policy development in school education [Učitelji in ravnatelji v šolah kot učnih organizacijah. Vodilna načela za razvoj politike v šolskem izobraževanju]*.

Poročilo šol delovnih skupin ET 2020 za obdobje 2016–2018. ec.europa.eu/education/sites/education/files/teachers-school-leaders-wg-0917_en.pdf (Zadnji dostop: oktober 2017)

Mitchell, D., 2014. *What Really Works in Special and Inclusive Education: Using Evidence-Based Teaching Strategies [Kaj zares deluje v posebnem in inkluzivnem izobraževanju: uporaba učnih strategij na podlagi dejstev]*. London: Routledge

Svet Evropske Unije, 2017. *Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o vključujoči različnosti, ki omogoča dostop do kakovostnega izobraževanja za vse.* (2017/C 62/02). eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2017.062.01.0003.01.SLV (Zadnji dostop: oktober 2017)

Združeni narodi, 1989. *Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah*. New York: Združeni narodi

Združeni narodi, 2006. *Združeni narodi Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov*. New York: Združeni narodi. www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-2.html (Zadnji dostop: september 2017)

Združeni narodi, 2015. *Cilji trajnostnega razvoja. Cilj 4: Kakovostno izobraževanje*. www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals/goal-4-quality-education.html (Zadnji dostop: september 2017)

Sekretariat:

Østre Stationsvej 33
DK-5000
Odense C
Denmark
Tel: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Urad v Bruslju:

Rue Montoyer 21
BE-1000
Brussels
Belgium
Tel: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org